Juni, 2024

LIVING PLANET REPORT NEDERLAND

Krachten bundelen voor een biodivers Nederland

Judy Koppenjan

© Charlotte Sams / WWF-UK

© Charlotte Sams / WWF-UK

EER NATUUR

© Charlotte Sams / WWF-UK

© Charlotte Sams / WWF-UK

BENDING THE CURVE OF BIODIVERSITY-LOSS

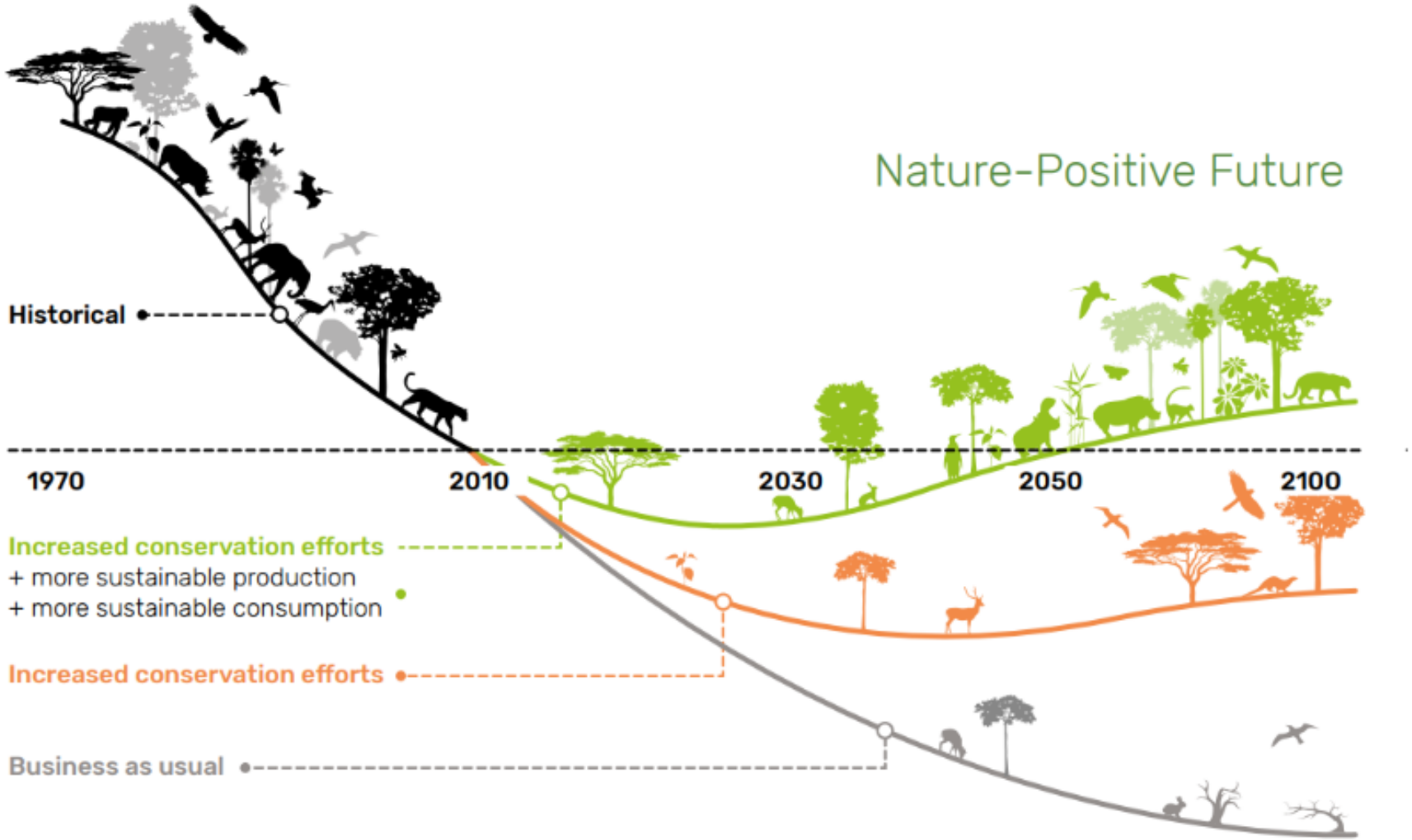

WWF

HET LIVING PLANET REPORT

THIS REPORT HAS BEEN PRODUCED IN COLLABORATION WITH:

- Dit jaar publiceren we de 15e editie

LIVING PLANET INDEX (LPI)

- 31.921 populaties onder 5230 soorten
- Relatieve abundantie is gemiddeld met 69% afgenomen.

Living Planet Index mondiaal

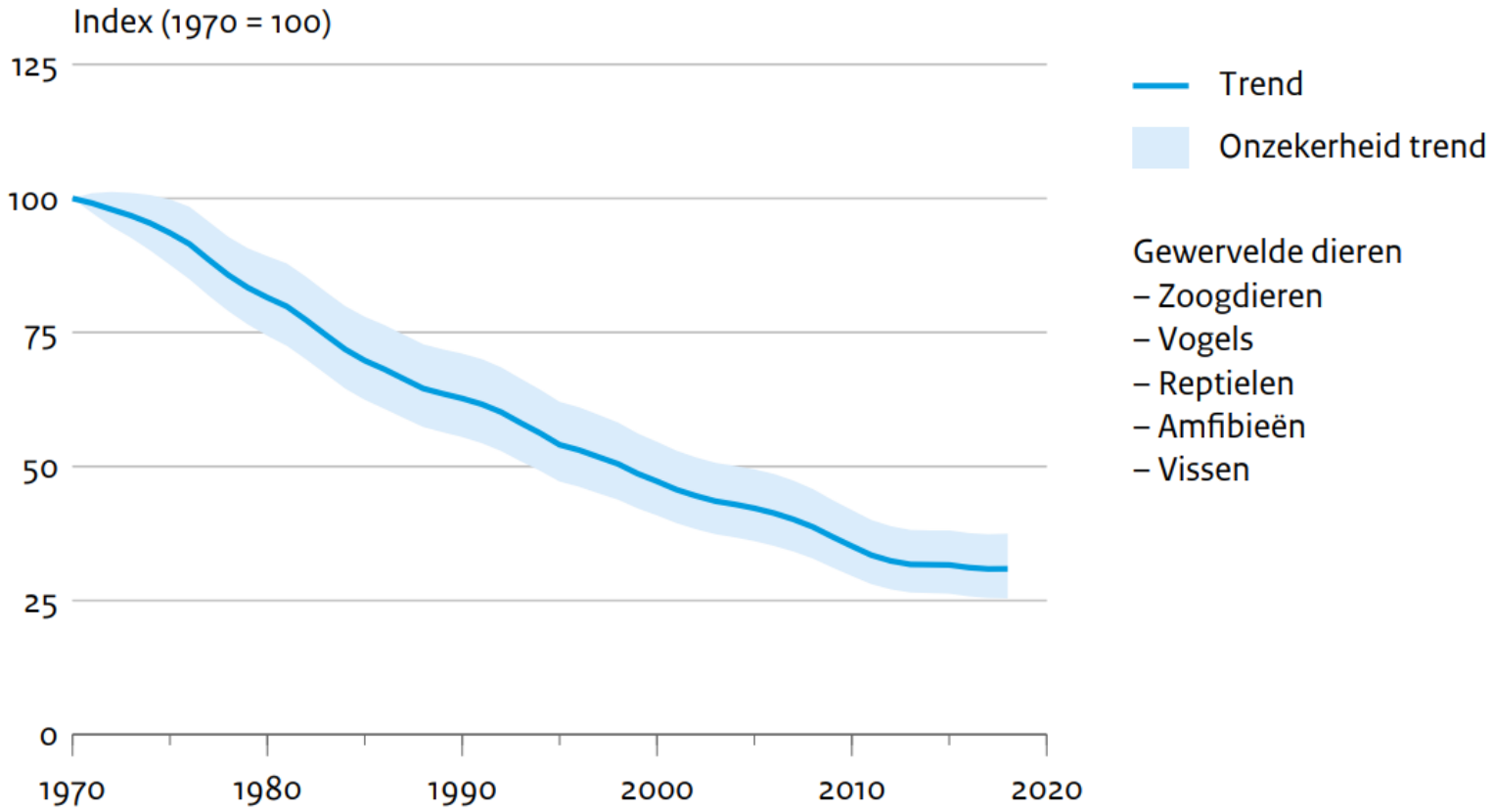

Bron: WWF, ZSL

CBS/mei24
www.clo.nl/nl156909

Sinds 1970 is de populatiegrootte van vissen, vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen wereldwijd met gemiddeld 69% afgenomen. Dat blijkt uit het Living Planet Report 2022.

WAT DE LPI *NIET* LAAT ZIEN

- De LPI laat *niet* het aantal verloren soorten of uitgestorven soorten zien.
- Het betekent niet dat X% van de soorten of populaties achteruitgaan.
- Of dat X% van de populaties of individuen verloren is gegaan.

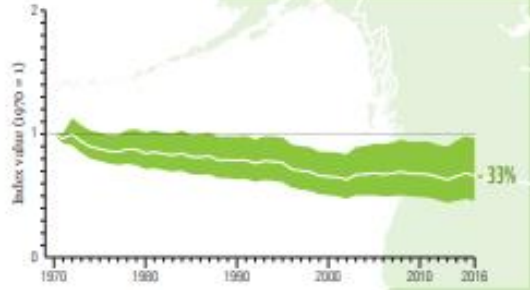
Index value (1970 = 1)
2
1
0
1970
1980
1990
2000
2010
2016
-33%

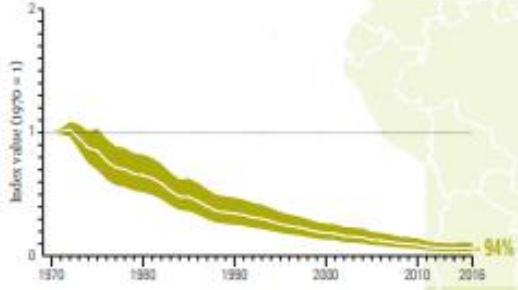
Index value (1970 = 1)
2
1
0
1970
1980
1990
2000
2010
2016
-94%

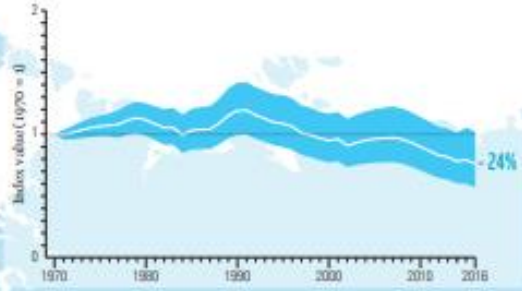
Index value (1970 = 1)
2
1
0
1970
1980
1990
2000
2010
2016
-24%

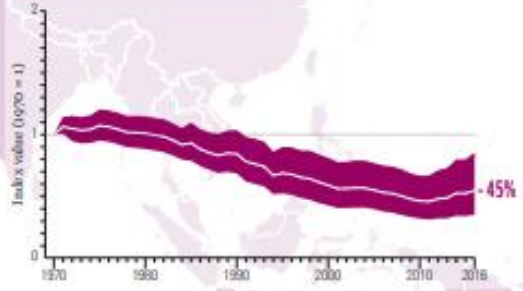
Index value (1970 = 1)
2
1
0
1970
1980
1990
2000
2010
2016
-45%

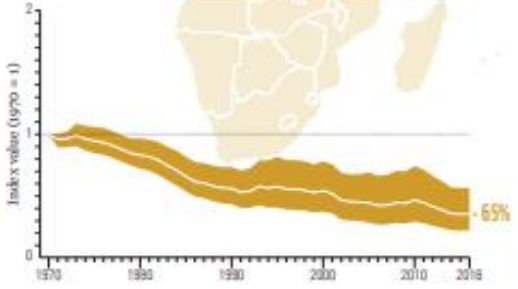
Index value (1970 = 1)
2
1
0
1970
1980
1990
2000
2010
2016
-65%

WWF

HET WWF LIVING PLANET REPORT NEDERLANDSE EDITIE

- Vanaf 2015 in samenwerking met soortenorganisaties & Naturalis op basis van CBS berekeningen – inmiddels 4 edities.

- Overkoepelend en samenhangend overzicht van de staat van natuur in Nederland dat inzicht geeft in wat we moeten doen om natuur te beschermen en herstellen.

- Wetenschappelijke informatie toegankelijk maken voor een groot publiek.

RAVON

ANEMOON

SOORTEN NL

FLORON

Zoogdier vereniging

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Naturalis Biodiversity Center

WWF

Nederlandse Mycologische Vereniging

kenniscentrum insecten en andere ongewervelden EIS

De Vlinderstichting

WWF

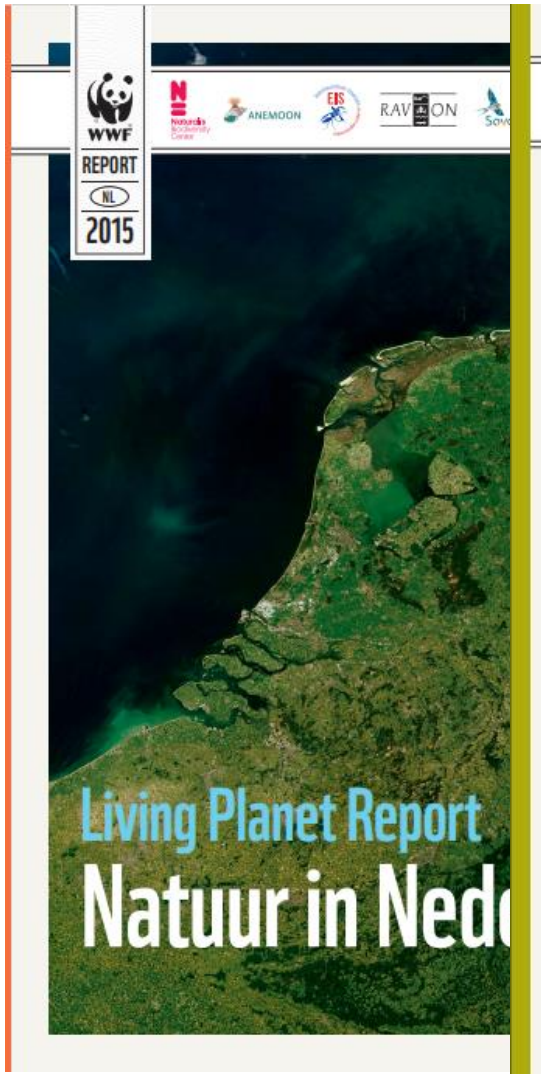
WWF
REPORT
NL
2015
Living Planet Report
Natuur in Nede

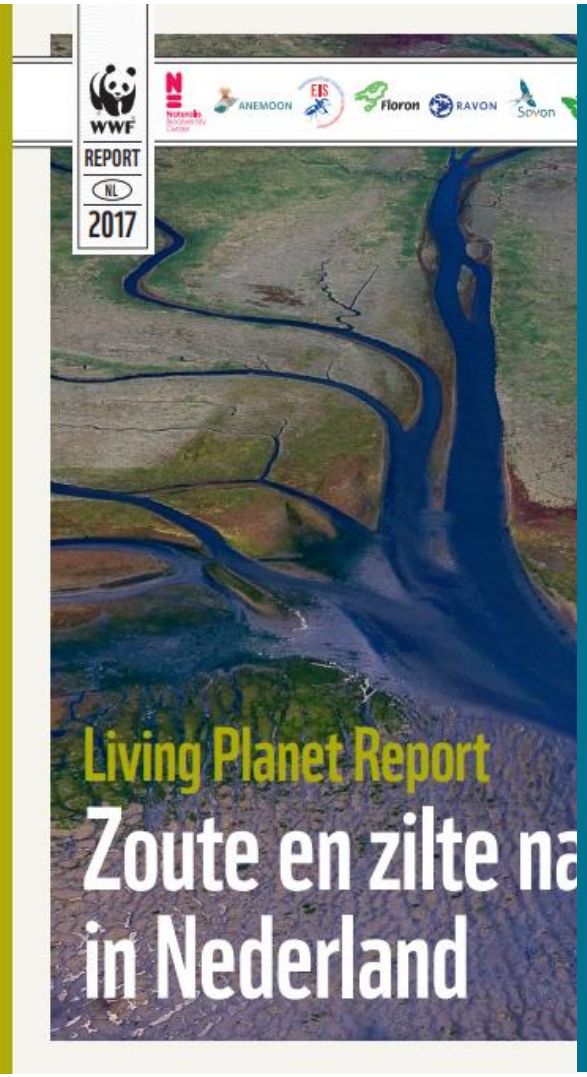
WWF
REPORT
NL
2017
Living Planet Report
Zoute en zilte na
in Nederland

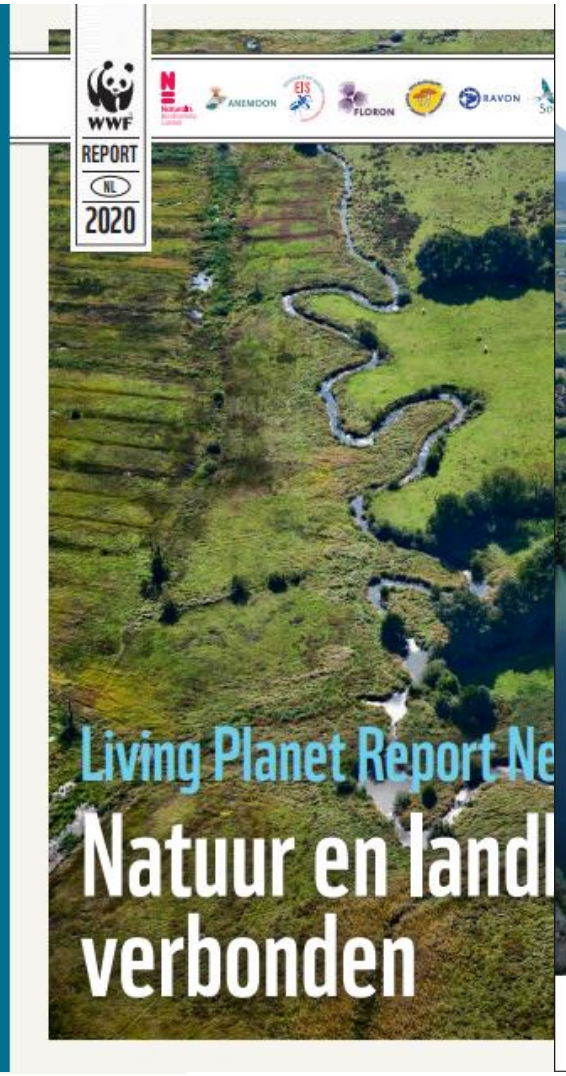
WWF
REPORT
NL
2020
Living Planet Report Ne
Natuur en landl
verbonden

WWF
LIVING PLANET REPORT
NEDERLAND
Kiezen voor natuurherstel
Be one with nature

PRODUCTIE

- Totstandkoming neemt ongeveer 12 – 18 maanden in beslag, in nauwe samenwerking met redactie met de soortenorganisaties en Naturalis. Het CBS verzorgt de data berekeningen

- WWF-NL stelt de benodigde financiële middelen ter beschikking, heeft rol als hoofdredacteur, zorgt voor de strategische kadering en duiding, verzorgt de opmaak en het hele lanceringstraject.

- Met als resultaat een overkoepelend en samenhangend overzicht van de staat van natuur in Nederland.

DATA EN ANALYSES VANAF 1990

- Duizenden vrijwilligers verzamelen data onder paraplu van Netwerk Ecologische Monitoring
- Validatie door experts van soortenorganisaties
- Trendanalyses door Centraal Bureau voor de Statistiek
- Toetsen en verklaren van de trends door experts van soortenorganisaties en kennisinstituten

DE LIVING PLANET INDEX

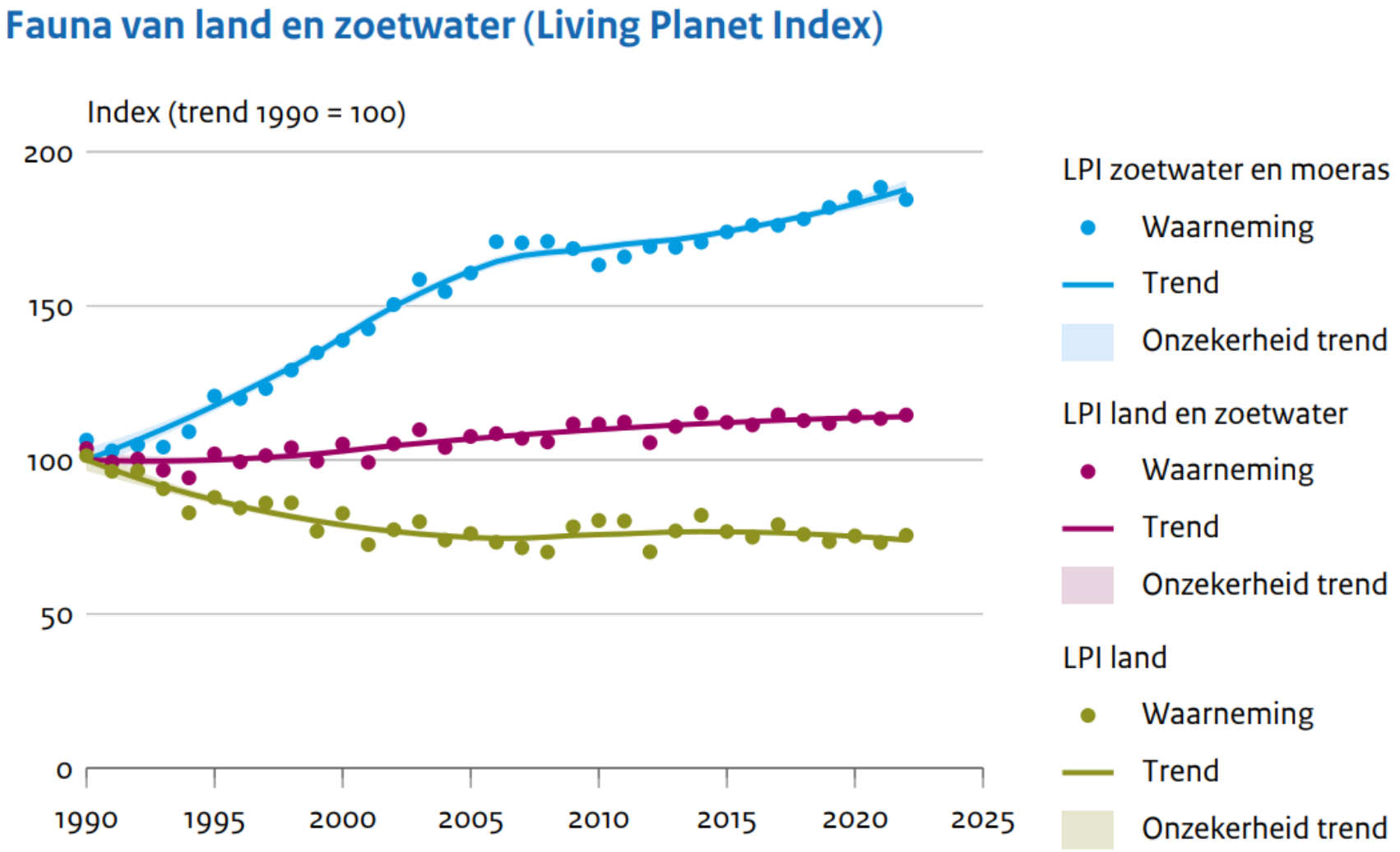

Bron: NEM (Soortenorganisaties, CBS)

CBS/mei24
www.clo.nl/nl156909

- 376 soorten:
- vrijwel alle inheemse broedvogels, reptielen, amfibieën, vlinders en libellen
- De meeste soorten zoogdieren en zoetwatervissen

WWF

HISTORISCH VERLIES VOND AL VOOR 1990 PLAATS

Graslandvlinders 1890-1990

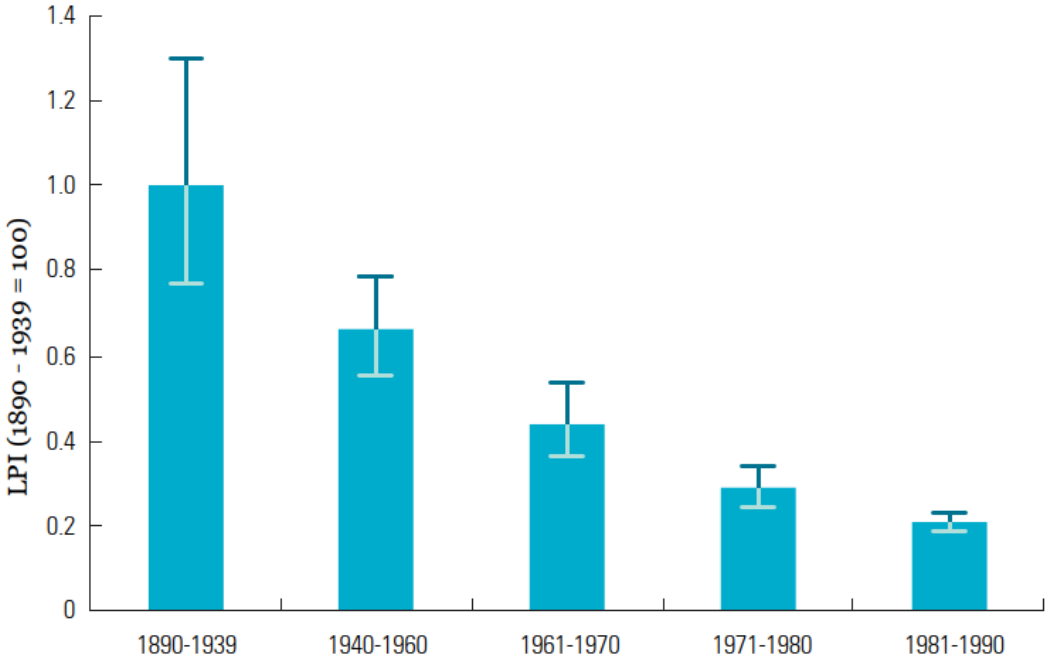

Boerenlandvogels 1915-1990

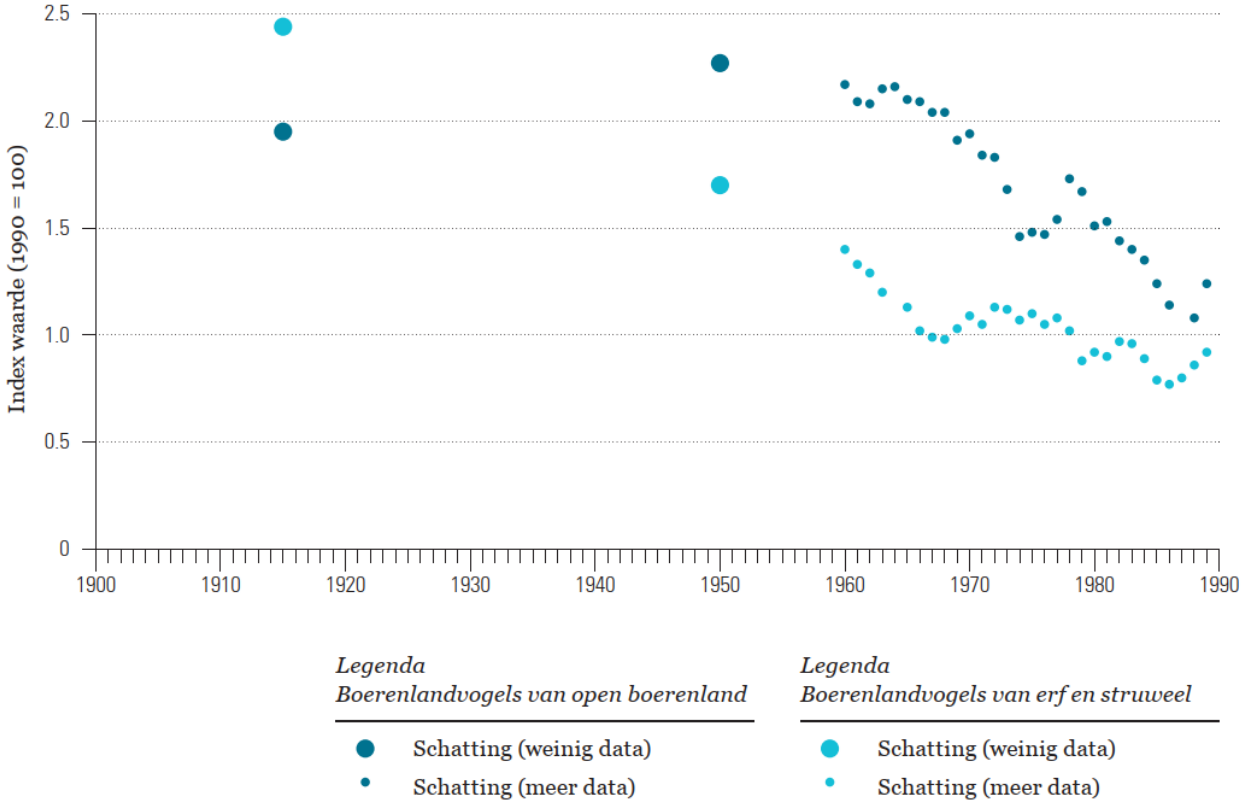

D

Figuur 3: Aantal kenmerkende plantensoorten van bos

Het gemiddelde aantal voor bossen kenmerkende plantensoorten per proefvlak (geïndexeerd) nam tussen 1999 tot 2017 licht toe op hoge zandgronden en sterker in veen- en kleigronden; daarna was er een afname. Er zijn 146 voor bossen kenmerkende plantensoorten die minstens 10 keer zijn waargenomen.

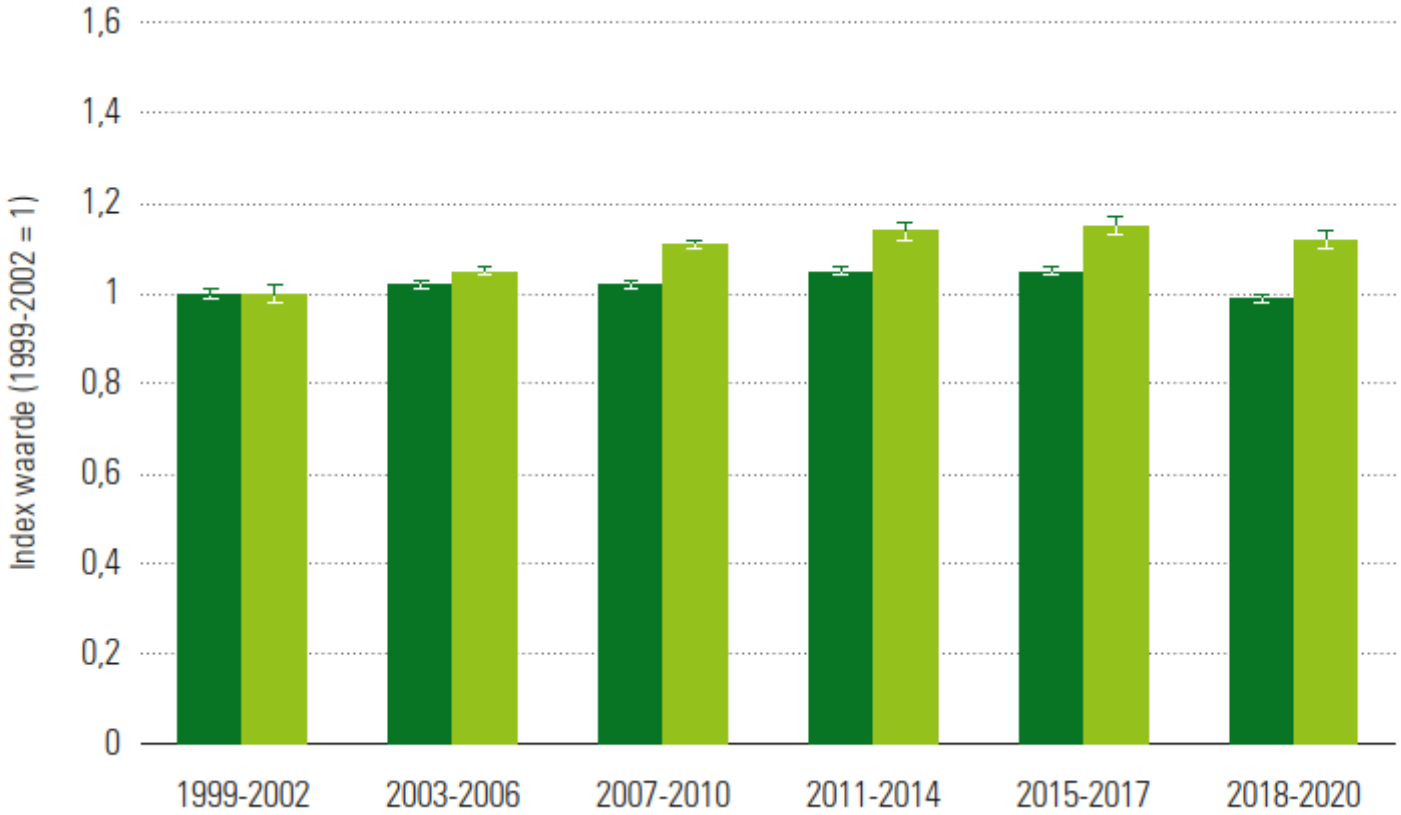

Legenda

- Hoge zandgronden
- Veen- en kleigronden
- Betrouwbaarheidsinterval bovengrens
- Betrouwbaarheidsinterval ondergrens

Leven op wrakken en windmolens

Tot ruim 100 jaar geleden was 20 procent van de Nederlandse Noordzeebodem bedekt met hard materiaal: oesterriffen, stenen en veenbanken (Olsen, 1883). Zij vormden soortenrijke oases met karakteristieke bewoners in een verder vooral zandige omgeving. Veel organismen - waaronder wieren, anemonen en schelpdieren - vestigen zich namelijk graag op harde ondergrond. Hun aanwezigheid trekt weer kruipende en zwemmende dieren aan zoals krabben, kreeften en bepaalde vissen.

Door menselijk toedoen is veel harde ondergrond verdwenen. Alleen op de Klaverbank en bij de Borkumse Stenen zijn nog stenen, grind en keien in grote dichtheden te vinden. Maar er zijn nieuwe structuren bijgekomen in de vorm van scheepswrakken, vliegtuigwrakken, olie- en gasplatforms en windmolens. Ook deze fungeren als vestigingsplaats voor veel organismen; het aantal soorten en de biomassa op en rond de objecten is veel groter dan in het omringende zand (Bouma et al., 2009; Coolen, 2017; Gmelig Meyling et al., 2012, 2013). De functie van stenen en oesters als hard leefgebied op de bodem is nu voor een deel overgenomen door staal, beton en stortsteen.

Hoger in de waterkolom en op de grens van water en lucht kwam hard materiaal van oorsprong niet voor. Hier kunnen nu soorten op nieuwe objecten leven die er anders niet zouden zijn, zoals wieren, mosselen en zeepokken. Daar zit ook een nadeel aan: de objecten kunnen de verspreiding van exoten versnellen. Daarnaast kunnen draaiende windmolens en verlichte olieplatforms vogels en vleermuizen doden, verstoren of verwarren (Dirksen et al., 2009; Marquenie et al., 2009).

VERTALING NAAR VOORBEELDEN MET SOORTEN

Gladde slang kan weer op pad

In Noord-Brabant heeft de gladde slang zijn verspreidingsgebied aanmerkelijk vergroot. Dat is te danken aan het feit dat er honderden hectares aan verbindingen zijn aangelegd en leefgebieden zijn vergroot. In de Kempen bijvoorbeeld is 130 hectare opslag en bos omgezet naar heide, is 35 kilometer aan heidecorridors aangelegd en is 30 hectare landbouwgrond omgezet naar natuur. De gladde slang komt nu voor op plaatsen waar voorheen maïs of dicht naaldbos stond. Veel zeldzame en karakteristieke soorten profiteren mee, zoals levendbarende hagedis, nachtzwaluw, veldkrekel, blauwvleugelsprinkhaan, heivlinder, bont dikkopje en veldparelmoervlinder (van Delft & van Rijsewijk, 2018).

Reptielen en amfibieën hebben veel te lijden van versnippering van hun leefgebieden. Ze zijn vaak zeer honkvast, migreren slechts over korte afstanden en enkel door specifieke terreintypen. Slangen en sommige amfibieën komen bovendien van nature in lage dichtheden voor, zodat een groot aaneengesloten gebied van goede kwaliteit noodzakelijk is voor voldoende grote, duurzame populaties. Het is daarom cruciaal om leefgebieden met elkaar te verbinden. Dat maakt genetische uitwisseling tussen populaties en kolonisatie van nieuwe leefgebieden mogelijk. Dat robuuste verbindingen werken, is voor de gladde slang in Noord-Brabant gebleken (van Rijsewijk et al., 2019; van Rijsewijk & de Kort, 2021).

Op lokale schaal kunnen faunapassages, amfibieëntunnels, herpetoducten en ecoducten de dieren helpen om barrières zoals wegen en kanalen te passeren. Diverse onderzoeken hebben laten zien dat gladde slangen, ringslangen, zandhagedissen en rugstreeppadden gebruik maken van aangelegde ecoducten en herpetoducten. Maar faunatunnels functioneren nog niet altijd optimaal voor amfibieën (Struijk & ter Harmsel, 2018) en reptielen (Struijk & van Leeningen, 2021), zodat verdere optimalisering van belang is.

Hoofdstuk 3 - Duiding wat het rapport betekent voor natuurbescherming incl. beleidsaanbevelingen in Nederland door Wereld Natuur

RESULTATEN

>26 MILJOEN MEDIA BEREIK!

Massale media coverage, zowel print, tv, radio als online.

UITVERKOCHTE EVENTS

Verbindende boodschap zorgt dat naast wetenschappers en natuurbeschermers, ook boeren, bedrijfsleven, banken en WWF major donors aanwezig wilden zijn bij lanceringsevent in Naturalis

CHANGE THE CONVERSATION

Het debat over de noodzaak voor opschalen kwaliteit en kwantiteit van onze Nederlandse natuur.

DISCUSSIE MET JE BUREN

“Welke thema's en maatschappelijke ontwikkelingen zijn cruciaal voor het herstel van de natuur?”

“Welk onderwerp moet centraal staan in het LPR in 2025 of 2026?”

©
WWF®